

Vassdragsvern gir mange muligheter

Mye av den skriftlige informasjonen om vassdragsvern er basert på snever tolkning av jus, mens det i praksis ved normale tilfeller vanligvis ikke er så komplisert og vanskelig å få tillatelser som en får inntrykk av når en leser slik informasjon.

Problemet er at en forsøker å gjøre en slik skriftlig versjon kortfattet og enkel. Det blir da ofte for generelt og for lite nyansert fordi det skal fange opp alle typer grensetilfeller

Vassdragsvern er kun vern mot kraftutbygging og ikke noe naturvern
Vassdragsvern er primært et vern mot kraftutbygging. Det er en av de mildeste verneformene som finnes innen norsk forvaltning, og må ikke sammenliknes med vern etter for eksempel naturvernloven (naturreservat, nasjonalpark, landskapsvern, osv). Vern mot kraftutbygging vil si at det er bare kraftutbygging som automatisk ikke tillates i verna vassdrag. For å være helt presis betyr det at det ikke kan gis konsesjon til kraftutbygging i verna vassdrag.

Er mikro- og minikraftverk mulig i et vernet vassdrag?

Dersom en slik utbygging ikke trenger konsesjon (for eksempel mikro- og minikraftverk) kan den likevel bygges, men en slik utbygging må selvsagt forholde seg til andre regler eller planer for eksempel i plan- og bygningsloven. Her er kommunen ansvarlig myndighet. Vernet er på denne bakgrunn ikke noe automatisk hinder for andre typer inngrep. De fleste inngrep må klargjøres gjennom søknad som følger av ulike lovverk. Her er det

Vassdragsvern er primært et vern mot kraftutbygging. Som vi ser kan kampen for livet i og langs Vefsna føres på mange måter

ikke forskjellige regler for tiltak i verna vassdrag og andre vassdrag. Kommunen er i hovedsak ansvarlig myndighet for slike vurderinger.

Skogbruk, jordbruk og hyttebygging er ikke skade på verneinteresser

Stortinget har understreket ved ulike anledninger at en skal være restriktiv i forhold til inngrep som kan skade verneinteressene i verna vassdrag. Hvilken konsekvens dette gir i praksis, er avhengig av mange forhold, bl.a. inngrepets størrelse og lokalisering i forhold til de verneverdier som finnes i vassdraget.

En generell forutsetning for alle mulige typer tiltak uansett omfang, er at de skal søkes planlagt i størst mulig grad slik at de unngår og unødige skade verneverdier. For mindre inngrep som følger av for eksempel primærnæring (skogbruk, jordbruk, hyttebygging etc.) vil det i praksis bare helt unntaksvis være snakk om skade på verneinteressene og slike planer vil normalt ikke kunne "hindres" med henvisning til vassdragsvernet.

Plan- og bygningsloven (PBL) betyr oftest mest

Større inngrep som veger, turistanlegg, masseuttak (ut over husbruk) osv, vil som følge av sin størrelse kunne skade verneinteressene. Slike inngrep vil heller ikke automatisk bli avvist som følge av

vernet. Som følge av størrelse, lokalisering og mulig virkning, vil slike planer ofte utløse en kommunal overordnet plan etter PBL. I prosessen som følger av denne type saker, vil ulike offentlige og private instanser ha muligheter for å påvirke vedtaket, om det skal kunne gjennomføres og i tilfelle på hvilken måte. I hovedsak styrer kommunen som planmyndighet avgjørelsene i de fleste saker gjennom kommuneplanens arealdel, reguleringsplaner og byggetillatelser.

De rikspolitiske retningslinjene (RPR) er lite konkrete

I utarbeidelsen av kommunale vedtak og planer er RPR viktige premissgivere. Retningslinjene er ikke særlig konkrete, men gir kommunen de nasjonale rammene for arealforvaltninga langs de verna vassdragene. Kommunene har stor handlefrihet til å lage arealplaner innen disse rammene.

Kilde: Direktoratet for naturforvaltning

100 meter – beltet

Mange oppfatter Rikspolitiske retningslinjer (RPR) som båndlegging av arealene i 100 m - beltet, men dette er det ikke grunnlag for. RPR gjelder inntil 100 m langs vassdrag, men kommunen har stort handlingsrom.

Vern gir tvert imot store muligheter for tilrettelegging og økt tilgjengelighet til vassdraget i forbindelse med turisme, fiske, friluftsliv, og så videre.

Stortinget ønsker økt satsing på mikro/minikraftverk, og et vern vil øke mulighetene for å etablere slike kraftverk

Når det gjelder annen næringsvirksomhet som for eksempel jord - og skogbruk, hyttefelt, og lignende er det ingen restriksjoner i Vann-ressursloven, når verneverdiene sikres.

Disponering i 100 meter-beltet skjer i kommunale planer, og kommunen skal legge RPR til grunn ved planlegging. Når det gjelder vassdragsvern, er det andre lover som kommer til anvendelse; Plan og bygningsloven, Vannressursloven, Forurensingsloven, med flere. Mange kommuner har innført 100 m sone i tilknytning til vassdrag, enten de er vernet eller ikke.